



ORAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU

K AUTORSKÉMU OSVEDČENIU

(22) Prihlášené 30 12 83
(21) (PV 10 299-83)

(40) Zverejnené 15 05 85

(45) Vydané 15 05 87

239181
(11) (B1)

(51) Int. Cl.⁴
A 61 K 35/78

(75)
Autor vynálezu

KÓŠA ARNOLD PAVOL, BRATISLAVA, ČUPKA PAVOL Ing., MODRA,
KUČEROVÁ MARGITA Ing. CSc., MALACKY, VALACHOVÁ EMÍLIA,
MALACKY

(54) Prostriedok na liečenie zápalov mandlí a hrtana

1

Účelom vynálezu je príprava prostriedku, ktorý sa používa na liečenie zápalov mandlí a hrtana.

Nový prostriedok sa získa perkoláciou rastlinných drog vňate kuklíka mestského (Herba caryophyllatae), vňate pamajoránu obyčajného (Herba origani), vňate zlatobyľu obyčajného (Herba virgaureae) a kvetu klinčekového (Flos caryophylli) zriedeným liehom, pričom hmotnostný pomer násady k hotovému výluhu je 1:1 a koncentrácia liehu je od 40 do 60 obj. %.

2

Vynález sa týka prostriedku na liečenie zápalov mandlí a hrtana. Prostriedok obsahuje zmes adstringentných, antiseptických, protizápalových a fytoncídnych látok v zriedenom liehovom výluhu z rastlinných drog, ako aj ďalšie bližšie neurčené fyziologicky aktívne látky, ktoré pôsobia stimulačne svojím synergickým účinkom. Prostriedok sa používa na výplachy ústnej dutiny vo forme kloktadla.

Na liečenie zápalov mandlí a hrtana sa u nás používajú kloktadlá typu Ga-Fo, ktoré sa však môže používať len krátkodobo a Stopangin s obsahom Hexetidinu, ktorý pri dlhšom užívaní dráždi chuťové kanáliky.

Zo zahraničných kompozitných prípravkov na báze liečivých rastlín možno spomenúť Cional-Kreussler fy Kreussler (Flor. Chamomillae, Fol. Salviae, Flor. Arnicae), Echtresept Fy Vogel a Weber (Ol. Anisi, Ol. Foeniculi, Succ. Echinacea purp., Tinct. Arnicae, Tinct. Caryophylli, Tinct. Myrrae, Tinct. Rathaniae a iné), Kamillosan M fy Degussa Ph. Gr. Homburg (Extr. Chamomillae, Ol. Menthae pip., Ol. Bergamottae a iné), Anginasin Spray fy Opfermann (Hexetidin v kombinácii s Ol. Rosmarini, Ol. Thymi, Ol. Menthae pip. a ďalšie) a Salviathymol fy Galenika Hetterich (Ol. Salviae, Ol. Eucalypti, Ol. Caryophylli, Tinct. Myrrae, Tinct. Ratanhiae, tymol a iné).

Tieto prípravky obsahujú éterické oleje a extrakty z cudzokrajných drog, ktoré sú náročné po spracovateľskej aj ekonomickej stránke.

Tieto nedostatky odstraňuje prostriedok podľa vynálezu, ktorého podstatou je, že jeho účinná zložka pozostáva zo zriedeného tekutého extraktu nasledovných drog: vňate kuklíka mestského (Herba Caryophyllatae), vňate pamajoránu obyčajného (Herba Origanum), vňate zlatobyľu obyčajného (Herba Virgaureae) a kvetu klinčekového (Flos Caryophylli) v pomere 1 až 4 : 1 až 4 : 1 až 4 : 1. Hmotnostný pomer násady drog k hotovému extraktu je 1 : 1.

Na prípravu extraktu sa používa zriedený lieh o koncentrácii 40 až 60 obj. %, pretože rozpúšťa takmer všetky terapeuticky významné látky nachádzajúce sa vo vyššie uvedených drogách a pôsobí konzervačne ako v zmysle mikrobiologickom, tak i chemickom. Extrakt je stály, nerozkladá sa a účinné látky nepodliehajú hydrolýze ani iným rozkladným procesom.

Vňat kuklíka mestského obsahuje eugenol, triesloviny a flavonoidy, ktoré pôsobia antisepticky a adstringentne. Pri vonkajšom použití slúži droga na výplachy ústnej dutiny ako dezinfekčné kloktadlo a na odstránenie nepríjemného zápachu z úst.

Vňat pamajoránu obyčajného obsahuje éterický olej s hlavnou zložkou tymolom, ktorý pôsobí dezinfekčne a protizápalovo.

Vňat zlatobyľu obyčajného obsahuje triesloviny a flavonoidy, ktoré pôsobia adstringentne a fytoncídne. Droga sa používa aj ako diuretikum a urologikum, stimuluje látkovú premenu, pôsobí liečebne a detoxikačne. Ľudovo sa uplatňuje zvonka na obklady na zle sa hojace a hnisavé rany.

Hlavné výhody uvedeného prostriedku spočívajú v pomerne jednoduchej príprave, využití dostupných liečivých rastlín a nízkej toxicite, pričom liečivý účinok je zrovnateľný s vyššie uvedenými známymi prípravkami.

Akútny zápal podnebných mandlí (akútna tonzilitída) a akútny zápal hrtana (akútna faryngitída) patria medzi najčastejšie choroby horných dýchacích a zažívacích ciest, pričom v popredí býva izolovaný zápal mandlí (tonzilitída). Liehový extrakt vo forme kloktadla (3× denne 15 až 20 kvapiek rozpustených v 100 ml vlažnej vody) bol podávaný skupine 30 pacientov s diagnózou akútna faryngitída a akútna tonzilitída vo veku od 20 do 60 rokov v počiatočných štádiách nemoci. Už po niekoľkých podaniach sa pacienti cítili subjektívne lepšie, ustúpili bolesti v krku a znížilo sa prekrvenie hltanovej úžiny. Po 5- až 7dňovom podávaní prípravku príznaky choroby pominuli.

Ďalej sú uvedené príklady prípravy prostriedku podľa vynálezu.

Príklad 1

Na 1 000 g tekutého extraktu sa použije perkolátor s obsahom 6 až 7 L. 1 000 g násady drog skladajúcej sa z 300 g Herba caryophyllatae, 300 g Herba origani, 300 g Herba virgaureae a 100 g Flos caryophylli sa prevlhčí s 500 g 60% liehu. Potom sa perkoluje 60% liehom spôsobom uvedeným v PhBs III str. 615. Získa sa tak 1 000 g tekutého extraktu na priamu aplikáciu.

Príklad 2

1 000 g tekutého extraktu získame zmiešaním 300 g extraktu Herba virgaureae fluidi (1:1), 300 g extraktu Herba origani fluidi (1:1), 300 g extraktu Herba caryophyllatae fluidi (1:1) a 100 g Tinctura caryophylli (1:10).

Prostriedok podľa vynálezu je tekutina tmavo hnedá, výraznej tymiánovej a klinčekovej vône a zvieravej chuti. S vodou sa mieša bez zákalu. Obsah alkoholu je najmenej 40%. Z účinných látok prítomných v extrakte bol stanovený eugenol, tymol, triesloviny a flavonoidy. Pyrolizidinové alkaloidy v extrakte neboli dokázané. Extrakt je stály, ak sa uchováva v nádobách dobre uzavretých, pri obvyčajnej teplote, chránený pred svetlom.

PREDMET VYNÁLEZU

1. Prostriedok na liečenie zápalov mandlí a hrtana, vyznačujúci sa tým, že jeho účinná zložka pozostáva zo zriedeného tekutého extraktu nasledovných drog: vňate kuklíka mestského (*Herba caryophyllatae*), vňate pamajoránu obyčajného (*Herba origani*), vňate zlatobyľu obyčajného (*Herba virgau-*

rae) a kvetu klinčekového (*Flos caryophylli*) v pomere 1 až 4 : 1 až 4 : 1 až 4 : 1.

2. Prostriedok podľa bodu 1, vyznačujúci sa tým, že výluh z horeuvedených drog je v pomere 3 : 3 : 3 : 1 a koncentrácia liehu sa pohybuje od 40 do 60 obj. %.